

DISCUSSIE EUTHANASIE

Het is jammer dat tegenstanders van euthanasie hun mening soms zo weinig zakelijk kwijt moeten. Zo schrijft I. van der Sluis „Christelijke oppositie tegen het principe, dat kan er nog mee door, maar . . .”¹ Waarom dit taalgebruik? In feite wordt elke religieuze overtuiging volledig gerespecteerd; maar ze moet niet aan een ander worden opgedrongen.

Het is een niet te ontkennen feit dat het medische kunnen af en toe doorschiet, dank zij nieuwe mogelijkheden van medische wetenschap en techniek. Vele mensen worden langer in leven gehouden dan zij zouden wensen, of zelfs dan medisch zinvol is (Franco, Tito). Van der Sluis probeert dit in het ridicule te overdrijven en zegt dan dat die anderen „weinig ruimte overlaten voor een zakelijke discussie van de feiten”.

Ik citeer (en cursiveer) verder:

„Ik geloof helemaal niet dat de euthanasie-aanhangers het daarbij zouden laten.” „Hoe vaak *proof* je niet dat het eigenlijk de kosten zijn, die . . .” „- zou, *ben ik bang*, in de praktijk al heel snel afglijden naar het min of meer routinematig doden van zieken met een slechte prognose, van zwaar gehandicapten en versleten ouden van dagen, . . .”

Ik ben blijkbaar toch niet de enige die dit soort geschrijf onfatsoenlijk noemt; het begint te lijken op een moderne heksenjacht. De moorden die Hitler o.a. op geestelijk minder volwaardigen liet voltrekken, hebben niets met euthanasie uit te staan. Het is infaam om dit steeds weer in verband met euthanasie op te rakelen. Ook het stoppen van medisch zinloze handelingen is geen euthanasie.

Het verzoek om euthanasie *moet* een vrijwillige zijn, en de toepassing van euthanasie op een patiënt, die zijn mening niet (meer) kan uiten, mag slechts bij hoge uitzondering, in diens belang, en na collegiaal overleg, door een medicus worden uitgevoerd. Wanneer iemand tot zelfdoding wil overgaan, om welke reden dan ook, kan hij zich inderdaad beroepen op het zelfbeschikkingsrecht. Dat is juridisch in de westerse landen internationaal aanvaard en is onlangs ook in onze Grondwet opgenomen. Maar voordat zo iemand daarbij hulp mag verwachten, dient hij aan strenge en juridisch duidelijk omschreven eisen te voldoen (proces Wertheim, 1982). Wij hebben met Nederlandse omstandigheden, en met in ons land geldend recht en morele en ethische principes te maken. Laten wij ons daartoe beperken, dan is een discussie al moeilijk genoeg. Ik kan verklaren dat zowel de Stichting, als de Vereniging voor Vrijwillige

Euthanasie, alsook het Informatie-Centrum voor Vrijwillige Euthanasie eist dat de *vrijwilligheid* van de patiënt onaantastbaar moet zijn. Welke „commissies, comités en groepen” kent Van der Sluis dan wel, die deze vrijwilligheid overboord werpen? En tot slot: „. . . de ideeën . . . van de euthanasie-aanhangers . . . moeten besproken . . . kunnen worden met . . . hetzelfde gebrek aan respect waarmee zij de bestaande geneeskunde bekritisieren.” De redactie kan een discussie op dit niveau beter beëindigen.

LITERATUUR

¹ Sluis I van der. Discussie euthanasie. Ned Tijdschr Geneeskd 1983; 127: 472-3.

Zwolle, maart 1983

G.M.M. HOUBEN

Of er veel mensen langer in leven worden gehouden dan ze wensen is nu juist één van de vragen, die beantwoord moeten zijn *vóórdat* men voor euthanasie of legalisatie ervan begint te ijveren. De ziektegeschiedenissen van de dictators Franco en Tito bewijzen niets. Hun leven werd zo lang mogelijk gerekt om politieke redenen: het was een belangrijke factor in de strijd van de opvolgers om de macht. Met geneeskunde heeft dat volstrekt niets te maken.

En waarom is het *onfatsoenlijk* te geloven dat de euthanasie-aanhangers het niet bij vrijwillige euthanasie zouden laten, te proberen dat de onkosten en lasten die de zieke veroorzaakt voor de omstanders een grote rol spelen, en bang te zijn voor afglijden? Dat is wat de meeste tegenstanders van euthanasie geloven, proberen en vrezen. De argumenten die ze daarvoor hebben – honderden uitlatingen van prominente euthanasie-aanhangers en ook van comités en commissies – kan Houben o.a. vinden in mijn boekje *Het recht om grootmoeder te doden*. Door die argumenten als heksenjacht en infaam af te doen (overigens: ik heb het nergens in mijn stuk over Hitlers euthanasie gehad, zoals Houben suggereert), en door de redactie de raad te geven ze niet tot de discussie toe te laten, bevestigt hij weer eens mijn opmerkingen over de in zijn kringen heersende onverdraagzaamheid. Het is vreemd dat hij dat zelf niet schijnt te voelen. Een Engels publicist – ik weet niet meer wie – heeft eens over de euthanasie-aanhangers geschreven: *can't they hear themselves?*

Amsterdam, april 1983

I. VAN DER SLUIS